

Borgermøde om budget 2027-2030

Den 31. august 2026

Program

Kl. 19.00-19.35: Velkomst og introduktion til budgettet
v./borgmester Rosa Lykke Yde og kommunaldirektør
Jesper Kaas Schmidt

Kl. 19.35-19.45: Pause

Kl. 19.45-20.25: Dialog ved bordene

Kl. 20.25-20.55: Opsamling i plenum

Kl. 20.55-21.00: Den videre proces og tak for i aften
v./borgmester Rosa Lykke Yde

Direktionens budgetforslag 2027-2030 og kommunens økonomi

v./kommunaldirektør Jesper Kaas Schmidt

- Kommunens økonomiske udgangspunkt – kort fortalt
- Det økonomiske råderum i budget 2027-2030
- Forslaget til en ny 10-årig investeringsplan (anlæg)
- Øvrige temaer og udfordringer
- Handlemuligheder?

Kommunens økonomi

Hvad bestemmer vores økonomi – vores udgifter og indtægter:

- Lovgivningen / reformer
- Kommuneaftalen mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening
- Tidligere byrådsbeslutninger
- Statslige tilskud og skatteindtægter

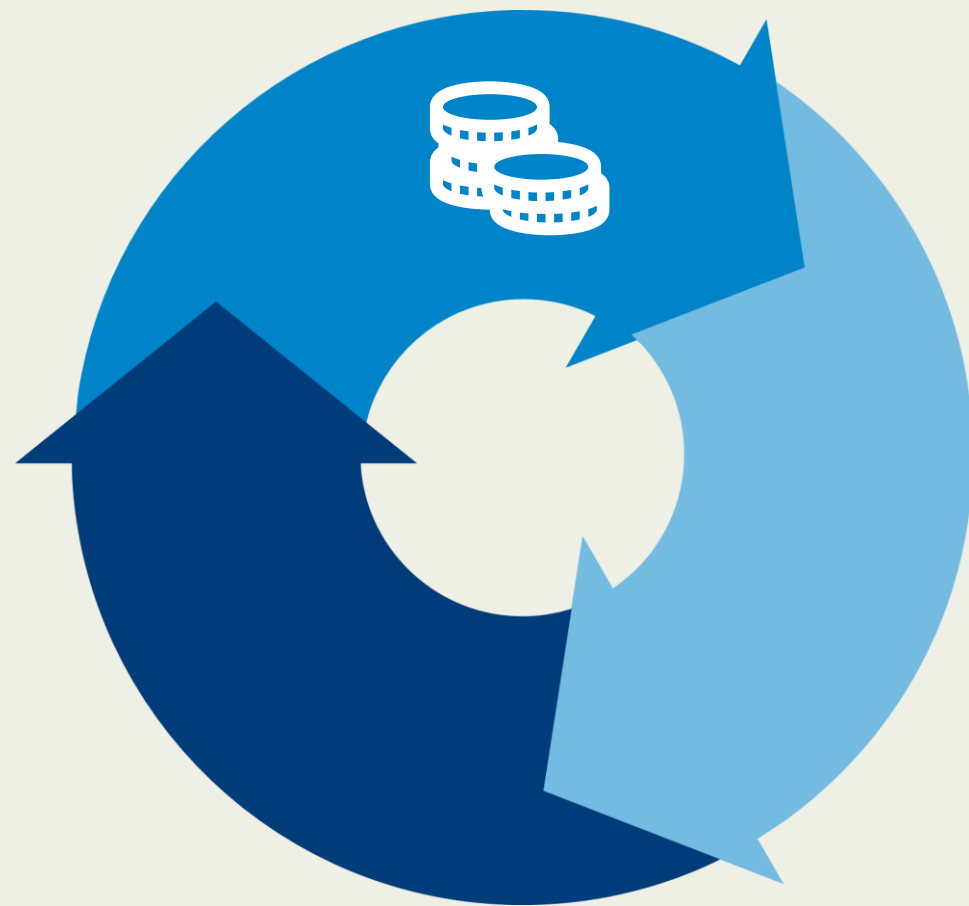

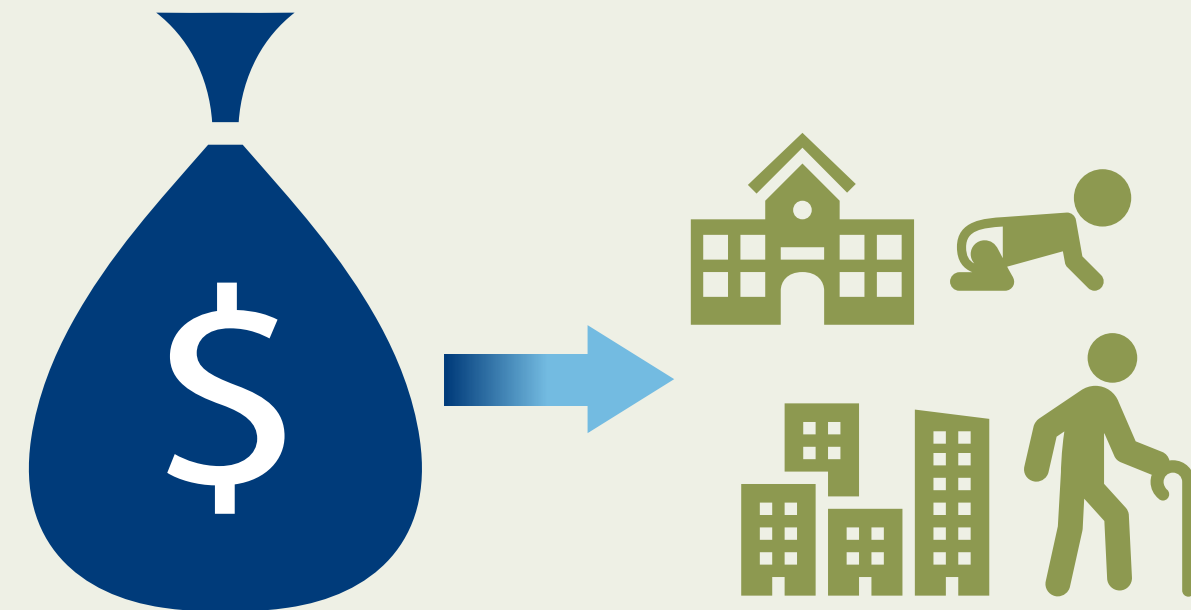
I kommunens budget skelnes mellem **drift og anlæg**.

Drift er karakteriseret af at være løbende tilbagevendende udgifter og indtægter, mens **anlægsudgifter er engangsbeløb**.

Drift

Anlæg

Status på økonomien – kort fortalt

- Opdaterede tal vedrørende Sundhedsreformen medfører en stor merudgift for Randers Kommune
- Der er dog andre ting der i år trækker i den ”rigtige retning” for kommunen – blandt andet:
 - Selskabsskat
 - Indkomstoverførsler
 - Opdatering af data i udligningen (socioøkonomi)
- Når alle ting lægges sammen kan der opgøres et **positivt økonomisk råderum** (se senere).
- Det økonomiske råderum er dog begrænset – og kan ikke dække alle udfordringer eller de mange ønsker der er på drift og anlæg.
- I den videre proces, er der derfor brug for politisk prioritering.

Opgørelse af råderum i budget 2027-30

Med de anvendte forudsætninger i direktionens budgetforslag kan der opgøres følgende økonomiske råderum:

- Gennemsnitligt råderum i 2027-30: **16,9 mio. kr. (drift)**
- Herudover er der en samlet anlægspulje (engangsbeløb) på i alt **49,5 mio. kr.** – indtil videre fordelt i årene 2028-2030.
- Som en del af forslaget til en 10-årig investeringsplan på anlægsområdet, har direktionen udarbejdet anbefaling til, hvordan de 49,5 mio. kr. til anlæg konkret kan udmøntes.
- I budgetforslaget er der og nogle **større udfordringer som ikke er løst.**

Særligt om
anlægsområdet og
forslaget til en ny 10-
årig investeringsplan
på anlægsområdet

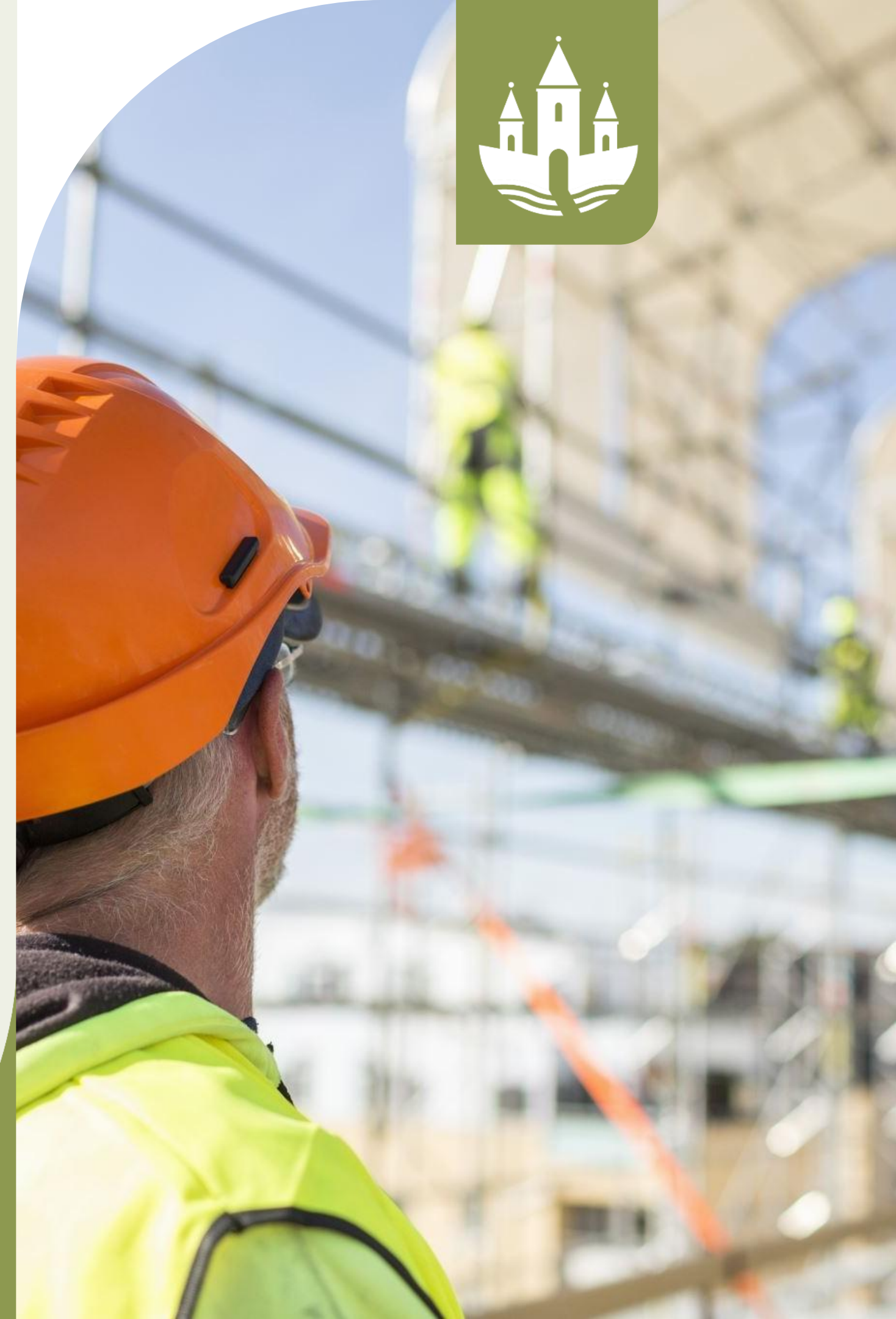
Mange anlægsbehov- og ønsker – 49,5 mio.kr. i 2027

Direktionens forslag til ny 10-årig investeringsplan (anlæg)

Forslaget indeholder blandt andet følgende elementer:

- **4 nye vuggestuer** (107,5 mio. kr.) – forslag om omprioritering indenfor skole og dagtilbud som kan medfinansiere 72 mio. kr.
- **Ny brandstation og sløjfning af brandhaner** (54,7 mio. kr.) foreslås finansieret af fremtidige lånedispensationer.
- **Socialområdets boligplan** (55,5 mio. kr.) – afsat henover årene 2028-2034
- **Bygningsvedligeholdelse** – i alt 15 mio. kr. mere i budgetperioden 2027-2030 og herefter et forslag om gradvist løft, så det samlede budget i 2034 ender på i alt 100 mio. kr. årligt.

Kapacitet på dagtilbudsområdet (de 4 vuggestuer)

- Der er ikke nok dagtilbudspladser til børn i alderen 0-2 år i Randers Kommune i den kommende 10-årige periode.
- Det fortsatte fald i antallet af dagplejepladser giver pres på kapaciteten for de 0-2 årige. Forventet fald på 10 pct. årligt i perioden 2027 til 2031.
- Samtidig er antallet af 0-2 årige i Randers Kommune stigende, og flere børn i alderen 0-2 år har et tidligere behov for en dagtilbudsplads.
- Der er derfor behov for at udbygge kapaciteten med ca. 200 pladser frem mod udgangen af 2030, svarende til **fire vuggestuer** – fordelt med to i Dagtilbud Sydøst, én i Dagtilbud Sydvest og én i Dagtilbud Midt.
- Anlægsudgiften inkl. midlertidige lokaleløsninger (pavilloner) er i **alt 107,5 mio. kr.**

Forslag om medfinansiering af vuggestuer

- Den samlede anlægsramme på skoleområdet er på 200,7 mio. kr. i perioden 2026-2032.
- Her kan der omprioriteres, så der er finansiering til udbygning af Hornbæk Skole (fase 1).
- Der er herudover mulighed for omprioritering af anlægsmidler på skoleområdet, så der kan flyttes 62 mio. kr. til byggeriet af vuggestuer.
- Endelig kan der frigøres 10 mio. kr. fra opsparede, ikke-disponerede driftsmidler på den centrale del af dagtilbudsområdet.
- **Med budgetforslaget foreslås det, at den beskrevne omprioritering af midler på i alt 72 mio. kr. indgår i finansieringen af behovet for de fire nye vuggestuer (netto merudgift på 107,5 mio. kr.)**

Socialområdets Boligplan II

- Skal bidrage til et socialområde i økonomisk balance
- Skal hæve selvforsyningsgraden, så egne borgere kan tilbydes en bolig i Randers Kommune
- Betyder placering af færre borgere udenfor kommunegrænsen
- Mulighed for at borgerne kan være tættere på familie og pårørende.

Derfor medtaget i direktionens forslag til en ny 10-årig investeringsplan på anlægsområdet.

Ny brandstation

I budget 2025-2028 blev der igangsat en fremtidssikring af beredskabet i Randers Kommune.

En del af dette er etableringen af yderligere en brandstation i den sydlige del af Randers.

Dette er påkrævet, hvis beredskabet skal kunne leve op til kravet om responstider.

Planlægningen af anlægsprojektet er i gang – og det er forventningen at en ny brandstation kan stå klar medio 2029 (forudsat at der sættes finansiering af til projektet i budgettet).

Der er ikke afsat midler til bemanning og drift af brandstationen i budgetforslaget. Der er tale om en udgift på 14,1 mio. kr. i 2029 stigende til 21,15 mio. kr. i 2030 og frem.

Sløjfning af brandhaner

Gamle brandhaner kan udgøre en voksende trussel mod rent drikkevand.

Med budget 2026-2029 blev der afsat 0,5 mio. kr. til udarbejdelse af en plan for nedlægning af brandhanerne samt pilotforsøg.

På baggrund af de gennemførte pilotprojekter estimeres den resterende samlede udgift til sløjfningen af 448 brandhaner til 12,7 mio. kr.

Sløjfning anbefales at ske over de næste 4 år (indarbejdet i den 10-årige investeringsplan).

Kommunens bygningsmasse

Randers Kommune råder over mere end 500.000 etage m² fordelt på mere end 300 lokaliteter.

Tilstandsvurdering af kommunens bygningsmasse ultimo 2025 (gns 3,1).

Bygningsanvendelse	Gennemsnitlig karakter
Skoler	2,9
Daginstitutioner	3,0
Plejehjem og bosteder	3,1
Kultur og fritid	3,2
Administrative bygninger	3,8

Skalaen går fra 1-5, hvor 1 er som ny, og 5 er defekt

Det samlede efterslæb beløber sig til en engangsudgift på 400-450 mio. kr. – det har vi ikke pengene til, men der er foreslået et løft af vedligeholdelsesbudgettet som en del af den 10-årige investeringsplan.

Yderligere temaer og udfordringer (nedslag)

- **Det specialiserede socialområde** – selv med de forslag som ligger i budgetmaterialet (inkl. afsættelse af midler til en ny boligplan), kigger vi ind i en større ubalance på 35-40 mio. kr. årligt.
- **Tidligere besluttede besparelser, bevillinger der udløber og budgetønsker** - Vi har kun råd til det absolut vigtigste!
- **Udmøntningsplaner for Fremtidens Randers Kommune** – indeholder en række ønsker om budgetudvidelser. Også her er der brug for, at vi som udgangspunkt bruger de midler vi har bedst muligt til at understøtte den udvikling som ønskes.

Yderligere temaer udfordringer (nedslag)

- **Myndighedsressourcer på det tekniske område** – vi kan ikke følge med ift. de eksterne krav (lovgivning, ændret praksis sfa. afgørelser mv.) og den stigende opgavemængde knyttet til bl.a. nye lokalplaner og store projekter. I budgetmaterialet er der opgjort et behov for tilførsel af ressourcer svarende til 14 stillinger (fuldt indfaset) + videreførelse af den bevilling som udløber i 2028 (4,5 stilling).
- **Opsparing til Klimabro** – den 10-årige investeringsplan indeholder forslag om at fortsætte opsparingen i yderligere tre år – giver bl.a. mulighed for at medfinansiere afledt ressourcebehov i forvaltningen.
- **Flere problemer/anlæg som ikke er løst** – blandt andet Værkets renoveringsplaner, Arena Randers, Arkivet ...

Hvilke handlemuligheder er der?

- Brug for at vi arbejder langsigtet – og også arbejder aktivt med at skabe forudsætningerne for en bedre kommunaløkonomi (ambitionerne i Fremtidens Randers Kommune).
- Politisk kan man vælge at omprioritere mellem fagområder eller skrue på budgetforudsætninger.
- Uanset hvad, bør der i 2027 igangsættes et arbejde med mulige tilpasninger/besparelser.
- Vi skal være forberedt, hvis ikke udligningsreformen i 2029 giver os det ønskede resultat.
- Og vi skal også være klar med forslag til, hvordan effektiviserings-/besparelseskrav og forudsatte budgetforbedringer i 2029 og frem kan udmøntes.

Spørgsmål til drøftelse

Hvad er det vigtigste vi skal have løst i det kommende budget 2027-2030?

Prioritere 3 ting

Nøgletal: På bordene ligger der trykte udgaver af de nøgletal som indgår i budgetmaterialet. Her kan man bl.a. se, hvor Randers Kommunes udgiftsniveau ligger i forhold til landets øvrige kommuner.

Tilbage kl. 20.25 - opsamling

Videre proces

Høringssvar

Hvem?

Alle borgere kan også afgive høringssvar.

Hvor?

Høringssvar skal afgives via høringsportalen på Randers Kommunes hjemmeside

<https://www.randers.dk/demokrati/indsigt-og-indflydelse/hoeringer-og-afgoerelser>

Hvordan?

Find høring Budget 2027-2030 og afgiv høringssvar. Login med MitID og indtast oplysninger og høringssvar.

Høringssvar fortsat

Hvornår?

Høringssvar kan afgives fra 27. august kl. 10:30 til og med 9. september kl. 23.59. Portalen lukker efter fristens udløb.

Der opfordres til, at afgive høringssvaret så tidligt som muligt, da det herved kan nå at komme med til byrådets 1. behandling d. 10. september.

Offentliggørelse

Høringssvar offentliggøres på høringsportalen, når de er behandlet (der kan gå op til 2 arbejdsdage).

Høringssvar med følsomme personoplysninger eller hvor afsenderen har beskyttet adresse bliver dog ikke offentliggjort. Alle høringssvar (inkl. høringssvar med følsomme personoplysninger og hvor afsenderen har beskyttet adresse bliver sendt til byrådet pr. mail).

Videre politisk proces

- **Den 10. september:** 1. behandling af budgetforslaget i byrådet
- **Den 17-18. september:** Politiske forhandlinger
- **Den 8. oktober:** 2. behandling af budgettet i byrådet

Landsplan: Undervejs i perioden forestår KL endvidere en koordination af budgetlægningen mellem alle 98 kommuner/borgmestre. Målet er at kommunerne samlet set vedtager budgetter der holder sig indenfor de aftalte rammer med regeringen.

Tak for i dag

Præsentationen vil være på kommunens hjemmeside fra tirsdag den 1. september